

GÖTEBORGS STAD
DELÅRSRAPPORT >>
per augusti **2013**

Syfte med och målgrupp för delårsrapporten

Kommunerna skall enligt den Kommunala redovisningslagens nionde kapitel upprätta minst en delårsrapport per år. Den skall upprättas mellan juni och september månad. Göteborgs Stad har valt att upprätta sin delårsrapport per den 31 augusti, vilket innebär att de analyser som presenteras i rapporten avser de första åtta månaderna under 2013. Rapporten innehåller också en prognos över det finansiella resultatet per den 31 december 2013.

Göteborgs Stads delårsrapport avlämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige som en del i uppföljningsrapport 2. Den vänder sig också till externa intressenter i form av exempelvis kreditgivare, leverantörer och offentliga myndigheter. Delårsrapporten produceras av stadsledningskontoret för kommunstyrelsen.

Innehållsförteckning

3 Förvaltningsberättelse

Här redovisas en kortfattad finansiell analys av de viktigaste finansiella trenderna inom kommunen, dess bolag och den sammanställda redovisningen (koncernen). I analysen redovisas i tabellform ett antal viktiga finansiella nyckeltal per den 31 augusti 2013. Jämförelser görs med motsvarande period under 2012. Avsnittet innehåller också en kort beskrivning av kommunens personalutveckling under perioden.

8 Resultaträkning och balansräkning

Här redovisas kommunens och koncernens resultat- och balansräkning för perioden januari–augusti för åren 2011–2013.

10 Finansiella nyckeltal för Göteborgs kommun

Här redovisas ett antal finansiella nyckeltal för Göteborgs kommun för perioden 2012–2013.

Förvaltningsberättelse

per den 31 augusti 2013

Kommunens delårsresultat per augusti 2013 uppgick till 1 410 mkr jämfört med 1 520 mkr under samma period för 2012. Kommunens resultat per augusti 2012 och 2013 påverkades dock av ett antal jämförelsestörande engångsposter. Exkluderas dessa poster, uppgick resultatet per augusti 2013 till 1 239 mkr, jämfört med 1 139 mkr för samma period under 2012. En förbättring med 100 mkr mellan åren.

Delårsresultatet per augusti ligger, på grund av naturliga säsongsvariationer av kommunens kostnader, nästan alltid på en högre resultatnivå än det prognostiserade helårsresultat. Detta innebär att delårsresultat inte är representativt för kommunens helårsresultat, som för 2013 beräknas bli cirka 900 mkr och om jämförelsestörande engångsposter exkluderas bli cirka 450 mkr.

Göteborgs kommuns samlade investeringsvolym uppgick under de första åtta månaderna 2013 till 1 146 mkr. Detta var samma volym som under 2012.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna per augusti 2013 låg på 123 procent, vilket var en försvagning jämfört med tidigare år under den analyserade treårsperioden. De 123 procenten innebär att kommunen under de första åtta månaderna kunde skattefinansiera samtliga periodens investeringar och ändå få skatteintäkter över. Prognosen för helåret 2013 ligger dock runt 80 procent, då de fyra sista månaderna under året beräknas innehålla investeringsutgifter på minst 800 mkr.

Resultatet i kombination med kommunens tillgångsutveckling innebär att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme i form av soliditet mellan augusti 2012 och augusti 2013 förbättrades med drygt en procentenhet från 22,4 procent till 23,5 procent. Samtidigt försvagades kommunens kortsiktiga handlingsutrymme i form av kassalikviditeten från 132 procent till 86 procent. Detta innebär sammantaget en liten försvagning av det totala finansiella handlingsutrymmet för kommunen.

Koncernen Göteborgs Stad (kommunen tillsammans med bolagen) redovisade ett delårsresultat per augusti 2013 på 2 044 mkr, vilket var 1 224 mkr lägre än under augusti 2012, då resultatet uppgick till 3 268 mkr. I resultatet för augusti 2012 och 2013 ingick dock en antal jämförelsestörande engångsposter. Elimineras dessa poster har resultatet förbättrats med 229 mkr om augusti 2012 och 2013 jämförs.

Soliditeten i koncernen stärktes med två procentenheter mellan augusti 2012 och augusti 2013 från 29 procent till 31 procent.

Inledning

Inledningsvis i denna förvaltningsberättelse analyseras Göteborgs kommun, med vilken avser stadens nämnder inklusive kommuncentrala poster. Därefter sker en beskrivning av bolagssektorn och några av stadens större koncerner eller bolag. Sedan följer ett avsnitt av stadens sammanställda redovisning (koncernen). Där sammanställs kommunen och koncernerna/bolagen för att redovisa ett gemensamt resultat för staden. Avslutningsvis följer en kort beskrivning av stadens personalutveckling under perioden.

GÖTEBORGS KOMMUN

Stabil finansierings- och kostnadsutveckling

Förändringarna i finansierings- och kostnadsutvecklingen har sedan den senaste prognosen under våren varit av

marginell karaktär och förändrar inte den samlade bedömningen av den ekonomiska utvecklingen för 2013.

Prognoserna för finansieringsutvecklingen, det vill säga skatteintäkterna, ligger kvar på 4,2 procent. Prognosen för kostnadsutvecklingen har sänkts marginellt. Den ligger på 3,8 procent.

Detta innebär att de strukturella ekonomiska marginalerna bibehålls även under 2013. En sådan utveckling är angelägen eftersom det positiva resultatet som beräknas för 2013 behövs för att bidra till finansieringen av de kostnadsökningar som är planerade i fullmäktiges budget för 2014.

Samma resultatnivå som under 2012

Kommunens delårsresultat per augusti 2013 uppgick till 1 410 mkr jämfört med 1 520 mkr under samma period för 2012.

Kommunens resultat per augusti 2012 och 2013 påverkades dock av ett antal jämförelsestörande engångsposter.

Under 2012 fick kommunen en jämförelsestörande intäkt i form av återbetalda premier från AFA med 381 mkr. Under 2013 får kommunen återigen en jämförelsestörande intäkt i form av återbetalda premier från AFA med 356 mkr, samtidigt som sänkt diskonteringsränta för pensionerna innebär en kostnad på 185 mkr. Detta gav en jämförelsestörande nettointäkt på 171 mkr. Exkluderas dessa jämförelsestörande posterna båda åren, uppgick resultatet per augusti 2013 till 1 239 mkr, jämfört med 1 139 mkr för samma period under 2012. En förbättring med 100 mkr mellan åren, om de jämförelsestörande engångsposterna elimineras.

Delårsresultatet per augusti ligger, på grund av naturliga säsongsvariationer av kommunens kostnader, nästan alltid på en högre resultatnivå än det prognostiserade helårsresultat. Detta innebär att delårsresultat inte är representativt för kommunens helårsresultat, som för 2013 beräknas bli cirka 900 mkr och om jämförelsestörande engångsposter exkluderas bli cirka 450 mkr.

Göteborgs kommun i siffror

mkr	Aug 2012	Aug 2013
Bruttokostnader*	19 415	20 134
Balansomslutning	41 445	41 897
Delårsresultat	1 520	1 410
Delårsresultat exkl. jämförelsestörande poster	1 139	1 239
Investeringsvolym	1 145	1 146
Kommunal skattesats	21,12	21,12

*Här avses alla kostnader exkl. finansiella kostnader.

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till kommunens totala skatteintäkter på helårsbasis ligga minst 2 procent över, även under en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap.

Relateras delårsresultatet till periodens skatteintäkter redovisade kommunen per augusti 2013 ett resultat på 9,5 procent, vilket måste betraktas som god ekonomisk hushållning. Elimineras den jämförelsestörande nettointäkten under 2013 på 171 mkr, uppgår samma nyckeltal till 7,4 procent. Även det kan betraktas som god ekonomisk hushållning.

Investeringarna uppgick till 1 146 mkr

Göteborgs kommuns samlade investeringsvolym uppgick under de första åtta månaderna 2013 till 1 146 mkr. Detta var samma volym som under 2012, då periodens investeringar stannade på 1 145 mkr.

När den löpande driften har finansierats, bör en så stor andel av skatteintäkterna återstå att större delen av investeringarna kan finansieras med skatteintäkter. Detta mäts genom nyckeltalet "skattefinansieringsgrad av investeringarna". Redovisas ett värde hos nyckeltalet på 100 procent eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100 procent kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna per augusti 2013 låg på 123 procent, vilket var en försvagning jämfört med 2012. De 123 procenten innebar att kommunen under de första åtta månaderna kunde skattefinansiera samtliga periodens investeringar och ändå få skatteintäkter över. Prognosen för helåret 2013 ligger dock runt 80 procent, då de fyra sista månaderna under året beräknas innehålla investeringsutgifter på minst 800 mkr.

Göteborgs kommun / finansiella nyckeltal

	Aug 2012	Aug 2013
Resultat och kapacitet		
Delårsresultat / skatteintäkter (%)	9,5	8,5
Delårsresultat exklusive jämförelsestörande poster / skatteintäkter (%)	7,1	7,4
Skattefinansieringsgrad av investeringarna (%)	176	123
Soliditet (%)	22,4	23,5
Risk och kontroll		
Kassalikviditet (%)	132	86
Finansiella nettotillgångar (mkr)	-2 692	-3 859

Soliditeten stärktes

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen.

Resultatet i kombination med kommunens tillgångsutveckling innebär att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme i form av nyckeltalet soliditet förbättrades mellan augusti 2012 och augusti 2013. Kommunens soliditet låg på 22,4 procent i bokslutet för augusti 2012 och hamnade på 23,5 procent i augusti 2013. Detta innebär en ökning med drygt en procentenhet.

Kassalikviditeten försvagades

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller förbättrad kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kommunens kassalikviditet har under senare år legat över 100 procent. Per augusti 2013 uppgick den till 86 procent, vilket var en försvagning jämfört med augusti 2012, då den uppgick till 132 procent.

Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100 procent för kassalikviditeten. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. Göteborgs nivå på 86 procent per augusti 2013 är mycket god ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör cirka 30–40 procent av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 60 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde.

Högre skuldsättning

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det skall bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är viktigt eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmåten och det långsiktiga soliditetsmålet. I måttet elimineras också vidareutlåning inom koncernen eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet. Därför är det ett bra kompletterande mått till soliditet och likviditet.

Kommunens finansiella nettotillgångar försvagades med 1 167 mkr från –2 692 mkr per augusti 2012 till –3 859 mkr per augusti 2013. Det beror på en hög investeringsvolym under perioden och utbetalda avsättningar.

Ovanstående innebär att kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme blev svagare mellan augusti 2012 och augusti 2013.

Prognos och sammanfattande kommentar för kommunen

Det är viktigt att utvärdera huruvida resultatnivån för Göteborgs kommun förhåller sig till god ekonomisk hushållning. Utvärderingen gentemot god ekonomisk hushållning bör göras över en flerårsperiod och egentligen inte fokusera på det enskilda året, men en årsvis analys kan utgöra en indikation på hur kommunen utvecklas.

Den tumregel som brukar användas för god ekonomisk hushållning i kommunsektorn är att resultatet minst bör uppgå till 2 procent av skatteintäkterna över en längre tidsperiod. För kraftigt expanderande kommuner bör resultatnivån ligga på en högre nivå över tid.

Göteborgs kommun har, enligt ovanstående resonemang, över en längre tidsperiod uppnått god ekonomisk hushållning, även om enskilda år utgjort undantag.

Stadens resultatprognos på 900 mkr för 2013 motsvarade cirka 3,6 procent av skatteintäkterna och ligger därmed över gränsen för tumregeln för god ekonomisk hushållning. Resultatet innehåller dock stora engångsposter, bland annat AFA-återbetalningar och när dessa engångsposter exkluderas uppgår det strukturella resultatet till cirka 450 Mkr, vilket motsvarar cirka 1,8 procent av skatteintäkterna. Med tanke på att kommunen är i en expansiv fas på både driftssidan och investeringssidan är den strukturella resultatnivån på cirka 450 mkr inte tillräckligt för god ekonomisk hushållning. Det bör dock ändå konstateras att kommunen med hjälp av engångsposter uppnår en resultatnivå 2013 som får betraktas som tillfredsställande i förhållande till de rådande omständigheterna med bland annat en svag konjunkturutveckling.

GÖTEBORGS STADS KONCERNER OCH BOLAG

Det sammanlagda resultatet för kommunens koncerner och bolag per augusti 2013 uppgick till 862 mkr. Detta skall jämföras med 2 077 mkr under 2012. Det innebär att bolagen försvagade sitt sammanlagda resultat mellan augusti 2012 och 2013 med 1 215 mkr. Under 2012 var dock 1 243 mkr hänförligt till en realisationsvinst i Göteborgs Port Holding AB. Exkluderas den, så förbättrades resultatet med 28 mkr om augusti 2012 och 2013 jämförs.

De större koncernerna redovisade följande resultat efter finansiella poster per augusti 2013:

- Förvaltnings AB Framtiden redovisade ett utfall på 397 mkr per augusti 2013, jämfört med 341 mkr för samma period under 2012.
- Göteborgs Energi AB redovisade ett resultat per augusti 2013 på 411 mkr, jämfört med 340 mkr för samma period under 2012.
- Göteborgs Port Holding AB redovisade ett resultat per augusti 2013 på 90 mkr, jämfört med 1 349 mkr för samma period under 2012. I resultatet för augusti 2012 ingår en realisationsvinst på 1 243 mkr till följd av försäljningen av Skandia Container Terminal AB.
- Liseberg AB redovisade ett resultat per augusti 2013 på 118 mkr, jämfört med 128 mkr för samma period 2012.
- Göteborgs Spårvägar AB redovisade ett resultat per augusti 2013 på 2 mkr, jämfört med 30 mkr för samma period 2012.
- Älvstranden Utveckling AB redovisade ett resultat per augusti 2013 på 23 mkr, jämfört med 3 mkr för samma period 2012.
- HIGAB redovisade ett resultat per augusti 2013 på 125 mkr, jämfört med 97 mkr för samma period 2012.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING – KONCERNEN

Sammanställd redovisning i siffror

mkr	Aug 2012	Aug 2013
Bruttokostnader*	28 062	28 759
Balansomslutning	76 013	78 759
Resultat efter finansiella poster	3 657	2 276
Årets resultat	3 268	2 044
Soliditet (%)	29	31

*Här avses alla kostnader exkl. finansiella kostnader.

Koncernen Göteborgs Stad (kommunen tillsammans med bolagen) redovisade ett delårsresultat per augusti 2013 på 2 044 mkr, vilket var 1 224 mkr lägre än under augusti 2012, då resultatet uppgick till 3 268 mkr. I resultatet för augusti 2012 ingick dock en realisationsvinst på 1 243 mkr till följd av försäljningen av Skandia Container Terminal AB och en jämförelsestörande intäkt från AFA i form av återbetalda premier med 381 mkr. Under 2013 fick koncernen återigen en jämförelsestörande intäkt i form av återbetalda premier från AFA med 356 mkr, samtidigt som sänkt diskonteringsränta för pensionerna, vilket innebar en kostnad på 185 mkr. Detta gav en jämförelsestörande nettointäkt under 2013 på 171 mkr. Elimineras dessa två poster har resultatet förbättrats med 229 mkr om augusti 2012 och 2013 jämförs.

Soliditeten i koncernen stärktes med två procentenheter mellan augusti 2012 och augusti 2013 från 29 procent till 31 procent.

PERSONAL

I augusti är det drygt 39 000 anställda i nämnderna. Antalet tillsvidareanställda med anställning på heltid har ökat med drygt 1 500 sedan september 2012 och andelen av den arbetade tiden utförd av timavlönade har minskat med 1,6 procentenheter jämfört med augusti 2012, från 10,1 till 8,5 procent.

I nämnderna har personalvolymen till och med augusti 2013 ökat med knappt 350 årsarbetare (1,5 procent) jämfört med motsvarande period 2012. Förskolan, grundskolan och de tekniska nämnderna står för större delen av ökningen, medan till exempel äldreomsorgen och utbildningsnämnden har minskat. Inom kommunens bolag beräknas personalvolymen 2013 minska med nästan 250 årsarbetare, vilket till största delen beror på att bussverksamhet inom Göteborgs Spårvägar övertas av annan utförare.

Kommunen är en stor arbetsgivare med omfattande rekryteringsbehov, främst i yrken inom vård- och omsorg samt tekniska yrkesområden. Kommunen bedriver sedan några år ett aktivt arbete med att stärka sitt varumärke som attraktiv arbetsgivare. Till och med augusti har totalt 7000 rekryteringar genomförts varav 2 000 är tillsvidareanställning. 1 500 medarbetare har lämnat sin anställning i kommunen. Av dessa har 493 gått i pension, resterande har lämnat kommunen av andra skäl, övervägande med egen begäran. Det är något fler än i augusti 2012 och för flera av våra yrkesgrupper är det en god arbetsmarknad i regionen.

I augusti 2013 är sjukfrånvaron totalt för kommunen 7 procent, en ökning med 0,5 procentenheter sedan augusti 2012. Efter en period med sjunkande sjukfrånvaro kom en vändning år 2011 och sjukfrånvaron har sedan dess ökat med några tiondels procentenheter varje år. Samma trend syns i hela riket.

Inom personalområdet pågår, förutom arbete med attraktiv arbetsgivare, arbete med kommunövergripande kompetensförsörjningsplaner, översyn av chefers organisatoriska förutsättningar, nytt arbetssätt inom bemanning och ökade satsningar inom arbetsmiljöarbetet.

Löneöversyn för 2013 beräknas vara avslutad med alla förbund senast i oktober.

Resultaträkning

Belopp i mkr	Kommun Aug 2012	Kommun Aug 2013	Koncern Aug 2012	Koncern Aug 2013
Verksamhetens intäkter	4 615	4 784	14 947	14 998
Verksamhetens kostnader	-18 915	-19 597	-25 666	-26 267
Jämförelsestörande poster	381	171	381	171
Avskrivningar	-500	-537	-2 396	-2 492
Verksamhetens nettokostnader	-14 419	-15 179	-12 734	-13 590
Skatteintäkter	13 922	14 559	13 922	14 559
Kommunalekonomisk utjämning	2 078	2 069	2 078	2 069
Finansiella intäkter	964	755	416	306
Finansiella kostnader	-1 025	-794	-1 268	-1 068
Jämförelsestörande finansiella poster	—	—	1 243	—
Resultat före extraordinära poster	1 520	1 410	3 657	2 276
Extraordinära poster	—	—	—	—
Skatt	—	—	-387	-235
Minoritetsandel	—	—	-2	3
DELÅRSRESULTAT	1 520	1 410	3 268	2 044

Balansräkning

Belopp i mkr	Kommun Aug 2012	Kommun Aug 2013	Koncern Aug 2012	Koncern Aug 2013
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Immateriella anläggningstillgångar	3	32	514	501
Materiella anläggningstillgångar	15 434	16 850	68 668	71 524
Finansiella anläggningstillgångar	14 117	18 731	490	445
Summa anläggningstillgångar	29 554	35 613	69 672	72 470
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Förråd och lager	18	18	500	508
Kortfristiga fordringar	3 605	3 315	5 068	4 761
Kortfristiga placeringar	8 103	2 398	190	182
Kassa och bank	165	553	583	838
Summa omsättningstillgångar	11 891	6 284	6 341	6 289
SUMMA TILLGÅNGAR	41 445	41 897	76 013	78 759
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
EGET KAPITAL				
Eget kapital	9 274	9 833	22 410	24 209
– därav Årets resultat	1 520	1 410	3 268	2 044
Minoritetsintresse	—	—	268	273
AVSÄTTNINGAR				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	1 741	2 063	3 042	3 389
Uppskjuten skatteskuld	—	—	3 278	2 994
Övriga avsättningar	1 730	1 127	2 500	1 628
Summa avsättningar	3 471	3 190	8 820	8 011
SKULDER				
Långfristiga skulder	19 738	21 618	29 622	32 859
Kortfristiga skulder	8 962	7 256	14 893	13 407
Summa skulder	28 700	28 874	44 515	46 266
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	41 445	41 897	76 013	78 759

Göteborgs kommun*

Finansiella nyckeltal

Procent om inget annat anges

	Augusti 2012	Augusti 2013
RESULTAT – KAPACITET		
Driftskostnadsandel		
Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	89,4	89,1
Planenliga avskrivningar	3,1	3,2
Exkl. jämförelsestörande poster och finansnetto	92,5	92,3
Finansnetto	0,4	0,2
Exkl. jämförelsestörande poster	92,9	92,6
Jämförelsestörande engångsposter	-2,4	-1,0
Total driftskostnadsandel	90,5	91,5
Resultat för extraordinära poster / Skatteintäkter	9,5	8,5
Årets resultat / Skatteintäkter	9,5	8,5
Investeringar / bruttokostnader	6,1	5,8
Skattefinansieringsgrad av investeringar	176	123
Soliditet	22	24
Total skuld- och avsättningsgrad	77,6	76,5
– varav avsättningsgrad	8,4	7,6
– varav kortfristig skuldsättningsgrad	21,6	17,3
– varav långfristig skuldsättningsgrad	47,6	51,6
Primärkommunal skattesats	21,12	21,12
RISK OCH KONTROLL		
Kassalikviditet	132	86
Finansiella nettotillgångar (mkr)	-2 692	-3 859

* Med Göteborgs kommun avses den skattefinansierade verksamheten exklusive stadens bolag.

Vid eventuella frågor om delårsrapporten, kontakta Stadsledningskontoret 031-368 02 17. www.goteborg.se

PRODUKTION: NEWSROOM

Göteborgs
Stad

STADSLEDNINGSKONTORET
KÖPMANSGATAN 20
404 82 GÖTEBORG
TEL 031-368 00 00